

πατώ

Πέμπτη, 6 Σεπτεμβρίου 2012

6:28 μμ

Σημασία:

1. Πιέζω κάτι με το πόδι μου
2. Ακουμπώ το πόδι μου
3. Πιέζω κάτι προς τα κάτω (κουμπί)
4. Σιδερώνω
5. Κτυπώ κάποιον με το αυτοκίνητο
6. Παραβιάζω όρκους, υποσχέσεις
7. Φθίνω σε ηλικία χ
8. Κάνω κάτι καθ' υπερβολή
9. Κυριεύω, νικώ, υποτάσσω, πατώ το κεφάλι κάποιου

Ετυμολογία:

- Αρχ. Πατώ < πάτος = μονοπάτι, πατημένος τόπος > ποτος, πάτος119

Μ. Ετυμολογικόν^{642.119}

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά camminare

Αγγλικά step, march,

Γαλλικά marche, promener

Εικόνες

Φράσεις

Τσαπαπατώ

ΛΟΚΤΟΠΑΤΩ, οἶον, ΘΚ,

Τὸν Μαχουμέτην σφάξετε, μηδὲν ἀναμελεῖτε,

Καὶ πίσειν των τὴν σκύλικην γὰ τὴν λοκτοπατεῖτε.

Καὶ ὁ ΣΣ,

Ἐγκρέμνησέν την τ' ἄλογον, καὶ λοκτοπάτησέν την.

Τὸ, Λοκτοπατῶ (fouler aux pieds), βαρβάρως ἀπὸ τὸ Λακτοπατῶ, σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Λάξ πατῶ ἢ Λακπατῶ, ἔγινε βαρβαρώτερον, μὲ τὴν εἰς τὸ σημερινὸν Τσαλαπατῶ μεταβολήν. Ζ. Τσαλαπατῶ.

Την πάτησα ἢ την πατήσαμε

Εννοεῖται τὴν μπανανόφλουδα ἢ τὴν πεπονόφλουδα

Σημαίνει αποτύχαμε

Βρήκε πάτημα

Εφαλτήριο, αναβολέα όπως του αλογου
Σημεινει βρήκε προσχημα, αφορμη, σκπό, ερεισμα

βλ. Κοραη 9359.287 [414]

ΠΑΤΗΜΑ , ή ενέργεια του πατοῦντος ποδός, ήτις, και Πάτησις, και κοινότερον Πατησία λέγεται. 2) ἶχνος (vestige, trace), Φαίνονται τὰ πατήματά του. 3) Βῆμα (pas), Τρία ἢ τέσσαρα πατήματα.

Μεταφ. αἰτία, αφορμή, πρόφασις (prétexte), Εὕρηκε πάτημα. 2) Σκοπός, τέλος (dessein), Δέν ἐλάλησες

ἀπλῶς και ὡς ἔτυχε· ὁ λόγος σου ἔχει πά-
τημα.

Το παραπανω ισως να δινει την ετυμολογια του τοπωνυμιου **Πατήσια**

Από το **πατησιά** αφου το συνωνυμο **Πάτημα** απανταται στα Μελισσια, στο Χαλάνδρι, στην επαρχιαικη οδο Οινοής στα Βιλια. Επισης **Πατημα** οικισμος στην Κρητη (Γεωργιουπολη) Ν. Χανίων.

βλ. παροιμ.

Εδώ πατάει και εκει βρίσκειται

Για καποιον πανταχου παροντα αλλα και για καποιον που δεν ξερει που παει.
Πάτησε πόδι

Πατησαμε την πόλη

Κατακτήσαμε την πολη με επιθετικη δραση

Πατεις με πατώ σε

Επι μεγάλου συνωστισμού.

Πάτησε πόδι

Φέρνω αντίρρηση, δεν υποκύπτω, αποκτώ ιδίαν προσωπικότητα.

Από το πάτημα του ποδιού του νυμφίου από την νύμφη όταν εκφωνείται το "**η δε γυνή ινα φοβεΐται τον άνδρα**".

Παταω το ποδι μου

Πηγαίνω ή δεν πηγαίνω σε καποιο μερος

Δεν πατάω το ποδι μου σε τετοια καταγωγή

Φύγε και να μην ξαναπήσεις το ποδι σου εδώ μέσα.

Πατάω

Πιέζω με το ποδι αλλά και με το χέρι.

Του πατησε το ποδι, τον καλο

Σας πάτησα; Με συγχωρείτε

Πατήστε το κουμπι, το κουδουνι : Πιέσατε απαξ το κομβιον με το χέρι.

Πατα γκάζι,> ΦΡ ερχόμουν πατημενος από παραλιακή (με πατημενο εντονα το γκαζι, με υπερβολικη ταχύτητα)

Πάτησε φρενο

Μπορεις να μου πατήσεις λιγο το πουκαμισο; Να σιδερώσεις

Από το θηλ. της μετοχης παρακειμενου βαδιζει επι της πεπατημένης [ενν. οδού] , παραδοσιακα, δεν πρωτοτυπει.

Συνθετο : **αποπατώ** = αφοδευω βλ. Υπογλώσσιο 74

Πατάω επι πτωματων

Χρησιμοποιω κάθε μεσον για να επιτυχω, ακομα και επιδιώκοντας την καταστροφή των άλλων.

Πατάω τα σταφύλια

Η δουλεια γινεται στο πατητηρι, για την παραγωγη του γλευκουσ, του μούστου.

Δεν εχω πατήσει το ποδι μου

Περιφραση αντι του "δεν έχω παιι ποτέ"

Πατω τον ορκο μου

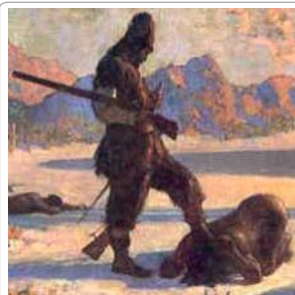
Αθετώ, δεν τηρώ, επιορκω.

'Ορκια πιστά πάτησαν (Ομήρου Ιλιάς Ραψ. Δ στ. 157)

Πατήσας (9)

Μετοχή αοριστου του πατω .

Θανάτω θανατον **πατήσας**.

Το πατημα στο κεφαλι ηταν δειγμα κυριαρχιας. Σε πρωτογονουσ λαουσ γινοντα και εκουσιο πατημα. Ο υποτασσομενοσ επαιρνε το ποδι του κτακτητη και το εβαζε παν στο κεφάλι του σαν δειγμα υποταγησ. Το αναφέρει ο Δανιηλ Ντε Φοε στον «Ροβινσώνα Κρούσο» .

Παραγωγα

Πάτος

1 Το κατω μεροσ δοχειου.

Πβ. Τρ.

Σασ πηραμε φλουρι Κωσταντινάτο

Μασ πηρατε βαρελι διχωσ **πάτο**,

2 Ο τελευταιοσ σε καποιο αγωνισμα ή εξετάσεισ. Φρ. Στα μαθηματικα ηρθε **πάτοσ**.

3 Επι γυναικόσ: η εχουσα ωραια οπισθια, η καλλιτυγοσ. ΦΡ. Ωραίοσ **πάτοσ**

- 4 Λεπτο κατασκευασμα σε σχημα πελματος από φελλό και τωρα από σπογγωδες πλαστικο που τοποθετειται μεσα στα παπουτσια για περισσοτερη ανεση του ποδιου ή για στενεψει ένα φαρδύ παπουτσι. Αναλογοι **πάτοι** με μεταλλικό έλασμα χρησιμοποιούνται για θεραπεία της πλατυποδίας.

Παραπάτημα

- 1 Βημα εκτος της προορισμενης διαδρομης γενομενο λόγω αγνοιας ή μεθης (συν. **Παραστράτημα**) . Πβλ.

Κατεβάζω τις μισές
Κι ανεβαινει ο βερεσες

- 1 Κι' αρχιζουν τα **παραπατηματα**
και τοτε πια βλαστημα τα.

Πατάκι

Υποκ. τού ουσ. πάτος (βλ.λ.]).

- 1 1. το χαλάκι μπροστά από την εξώπορτα για το σκούπισμα των ποδιών πριν από την είσοδο σε ενα κτήριο ΣΥΝ. (λόγ.) **ποδόμακτρο**
- 2 2. κάθε μικρό και στενό χαλί ή κομμάτι μοκέτας: το πατάκι τού **μπάνιου**, τού αυτοκινήτου συν. **χαλάκι**

Πατώνω

κολυμπώ μεχρι εκει που μπορω να πατώ, δεν παω ποτε στα άπατα

Πατωσιές- πατωσιές

Επιθετικός προσδιορισμός για κάθε τι που είναι σε στρώσεις

Πάτημα

βλ. [Βρήκε πάτημα](#) και [παροιμίες](#)

Πατημασιά

Το ιχνος του ποδιου μας πανω στο δαπεδο. Αμα γινουν πατημασιες το δαπεδο πρεπει να σφουγγαρισθει. Αναλόγο: δακτυλιές.

Πατουσα

Κυρλ. Η πλευρα του ποδιου που παταει στο εδαφος το πέλμα

Πατωμα

Το Δαπεδο, το μερος του οικοδομηματος που παταμε.

Πατοφελλα

[Παντόφλα](#).

Περίπατος

Από το συνθετο περιπατώ: βολτάρω, κανω βόλτα, μετακινούμαι συν. Πεζός, για αναψυχή.
Η πραξη του να βολτάρει κανεις αλλα και ο τοπος οπου γινεται η ενεργεια. Πβλ, τον ειδα χθες στη βόλτα. (συν. Μείντάνι)

Πβλ. Κι' αν δε σ' αρέσει την βόλτα σου. (volta = στροφή, σπειρωμα κοχλια, περιστροφή σχοινοῦ)

Η φράση λέγονταν από του παλαιούς προξεντάδες ή προξενήτρες, που παρουσιαζαν για πρώτη φορά στον γαμπρο την υποψηφια νύφη. Δες την νύφη στον περίπατο **και αν δεν σου αρέσει** (η νύφη, συνέχισε) **την βόλτα σου**.

Το περι ως Α συνθετικο

περι- κ. **περί-** α' συνθετικό που δηλώνει: **1.** από όλες τις πλευρές, γύρω-γύρω: *περι-ζούω*. *περι-λαίμιο*. *περι-κυκλώνω*, *περί-βλεπτος* **2.** (α) με κυκλική κίνηση με περιστροφή: *περι-στρέφομαι*. *περι-διαβάζω*. *περι-έλιγμα* (β) την κίνηση από μια αφετηρία προς ένα τέρμα: *περι-οδία*, *περι-έρχομαι* **3.** επίταση τής σημ. τού β' συνθετικού: *περί-φημος*. *περι-ζήτητος* **4.** προσοχή. φροντίδα: *περι-θάλλω*, *περι-ποίηση* **5.** αδιαφορία. υποτιμητική αντιμετώπιση: *περι-φρονώ*. [ΕΤΥΜ. Α' συνθ. τής Αρχ. και Ν. Ελληνικής, που προέρχεται από την πρόθ. *περί* (βλ.λ.)].

Πβλ, αναλογο συνθετο **αποπατω** απομακρυνομαι της πεπατημενης για να απβαλω κοπρανα συν. **αφοδευω**

Παροιμίες

Οποιος τη νυχτα περιπατεί λασπες και σκατά πατεί

Οι δουλιες που γινονται απροσεκτα η σε ακαταλληλο χρονο εχουν δυσμενεις επιπτωσεις.

Των μπροστινων πατηματα, των πισινών γεφυρι

Τα αποτελεσματα της εργασιας των προγενεστερων καθοδηγουν τους μεταγενεστερους (πισινούς), τους ακολουθουντας από πίσω.

Κουμπारे φαι λαχανα -Στον πατο παει το λάδι

Πβλ. Καλο ειν και το χαβιαρι.

Αμαθος βρακι εφορει κάθε πατημα το εθωρει

Εδώ το πατημα=βημα.

Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis